

ਐਸ. ਐਸ. ਸਾਰੋਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਜੇ.

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ @ ਟੀਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ — ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ - ਜਵਾਬਦਾਰ

2009 ਦਾ CRA-D ਨੰ.1084-DB

ਮਾਰਚ 10, 2017

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860—Ss.302 ਅਤੇ 304-I— ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ— ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਮੁੱਠੀ-ਭਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ—ਗੈਰ-ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਸੱਟ-ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ। ਕੁਦਰਤ - ਇਰਾਦਾ - ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ - ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ - ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਪਲਮੋਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨਮੂਨੀਆ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਿੰਗ ਕਿਡਨੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਰਡੀਓ ਪਲਮਨਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫੀ - 47 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ - ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ—ਸੈਕਸ਼ਨ 302 IPC ਤੋਂ ਧਾਰਾ 304-I IPC ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ।

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਜਿਵੇਂ ਸਿਰ, ਛਾਤੀ, ਪੇਟ ਆਦਿ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਚੇਤੰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਥਿਰ ਸਨ। ਸੱਟ ਨੰਬਰ 5 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸਨ। ਸੱਟ ਨੰ. 5 ਖੱਬੇ ਕੰਨ ਦੇ ਪਿੱਠੇ 'ਤੇ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਕਤ ਸੱਟ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਸੀ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ, ਜਿਸ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ। ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਿਮੋਨੀਆ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਗੁਰਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਡੀਓ ਪਲਮਨਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਸਨ। Ex.PW8/B, ਡਾ. ਜੇ.ਐੱਸ.ਸੰਧੂ, ਨੈਫਰੋਲੋਜਿਸਟ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-8 ਡਾ. ਜੇ.ਐੱਸ.ਸੰਧੂ ਦੀ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਕਾਰਡਿਕ ਅਰੈਸਟ' ਵੀ ਹੈ

ਇਸ ਨੂੰ 'ਕਾਰਡੀਓਪੁਲਮੋਨਰੀ' ਜਾਂ 'ਸਰਕੂਲੇਟਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੂਨ ਨੂੰ ਪੰਪ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਆਮ ਖੂਨ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਰੁਕ ਜਾਣਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕਾਰਡੀਓਪੁਲਮੋਨਰੀ ਅਰੈਸਟ' ਦਿਲ ਦੇ ਵੈਂਟ੍ਰਿਕਲਾਂ ਦਾ ਸੁੰਗੜਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਂਟ੍ਰਿਕੂਲਰ ਫਾਈਬ੍ਰਿਲੇਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਾਲ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਾਰਨ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਰਡੀਓਪੁਲਮੋਨਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਿਸਦਾ ਕਿਡਨੀ ਦੇ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਤ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(ਪੈਰਾ 35)

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ (Ex.PW10/E) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਨੇ 'ਤਲਵਾਰ' ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁੱਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਸਕਰਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ- ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਲੂ 'ਕਿਰਚ' ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ ਅਤੇ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ। ਉਹ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਕੋਲ 'ਤਲਵਾਰ' ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਠੀ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 36)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਸੱਟਾਂ ਸਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 47 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਜਿਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸਥਿਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 'ਕਿਰਚ' ਅਤੇ 'ਤਲਵਾਰ' ਵਰਗੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਇੰਨੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪੈਰਾਧ ਧਾਰਾ 304 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਭਾਗ I ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

PUNJAB (*Darshan Singh J.*) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪੈਰਾਧਿਕ) 973 ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਠੀ
ਕੇਸ ਸੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ. ਕੋਰਟਲਾ ਰਾਜ 2008 (4) ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਪ੍ਰਠਮ ਪਾਠੀ
ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਉੱਚੀਆ ਰਾਜ 1992 ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਐਲਜੇ 687

(ਪੈਰਾ 37)

ਮਨਦੀਪ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਪੀ.ਪੀ.ਐਸ.ਠੋਠੀ, ਐਡੀ. ਏ.ਜੀ.ਪੰਜਾਬ।

ਐਸਐਸਐਸਲਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 11.11.2009 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1) ਅਤੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਲੂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2) ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪੈਰਾਧਿਕਿੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 302 (' ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ' -ਬੋਝੇ ਸਮੇਂ ਲਈ) ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 5000/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਦੋ-ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ।

(2) ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 25.11.2006 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 2, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-10-ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ, ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਏਐਸਆਈ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 27.11.2006 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਫਿੱਟ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.10/ਈ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜ ਭਰਾ ਸਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਭਰਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਰਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਕੋਲ ਪੱਚੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 25.11.2005 ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ ਤੋਂ ਠੱਕਰਵਾਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵਾਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਖੇਤਾਂ ਵੱਲ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਕਲਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਲੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ, ਉਸਦੇ ਭਤੀਜੇ (ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ) ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 35-36 ਸਾਲ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਲੂ ਸੀ

'ਕਿਰਚ', ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਕੋਲ 'ਤਲਵਾਰ' ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ

ਕੋਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 'ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ' ਅਤੇ 'ਲਾਠੀ' ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਰੀਬ 3.15 ਵਜੇ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਨੇ ਲਲਕਾਰ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਲਬੋਲ ਸਿੰਘ ਬਚ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਲੂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸੱਜੀ ਲੱਤ 'ਤੇ 'ਕਿਰਚ' ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੱਬੀ ਲੱਤ 'ਤੇ 'ਕਿਰਚ' ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਿੱਟੀ ਨੇ 'ਤਲਵਾਰ' ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਕੰਨ ਦੇ ਕੋਲ ਲੱਗਾ। ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ 'ਤਲਵਾਰ' ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕਲੀਨ ਸ਼ੇਵ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ ਨਾਲ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਦੂਜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਮੋਢੇ ਅਤੇ ਬਾਂਹ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਡਾਂਗ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਨੇ 'ਤਲਵਾਰ' ਦੀ ਪਿੱਠ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੱਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ ਦੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੰਬੜਦਾਰ ਅਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਵਾਸੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਲੋਨੀ ਉਥੇ ਆ ਗਏ। ਫਿਰ ਉਕਤ ਹਮਲਾਵਰ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਸਕਾਰਪੀਓ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਗਾਲ਼ਾਂ ਕੱਢਦੇ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਕੇ ਤੋਂ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਬਾਕੀ ਦੇਖ ਲਵਾਂਗੇ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਗੱਡੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਏ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਪਰਸ ਵੀ ਖੋਹ ਕੇ ਲੈ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੁਪਏ ਸੀ। 12,775/-, ਲਾਇਸੈਂਸ, ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ। ਅਲਬੋਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ Ex.PW10/E ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ Ex.PW10/G ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 323 ,324 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(3) ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਵੀ ਥਾਣੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੋਟਾ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ Ex.PW10/H ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

(4) ਮਿਤੀ 28.12.2006 ਨੂੰ ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-11) ਨੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਲਬੋਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 11.01.2007 ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਾਬ ਨਾ ਝੱਲਦੇ ਹੋਏ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਲੂ ਨੂੰ 14.01.2007 ਨੂੰ PW-12 ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ

OF

PUNJAB (*Darshan Singh, J.*) ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਡੀਕਲੇਜ਼ਰ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.6/ਬੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਨੇ ਝਾੜੀਆਂ ਤੋਂ 'ਕਿਰਚ' ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ 'ਕਿਰਚ' Ex.PW6/C ਦਾ ਸਕੈਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਲਬੰਦ ਪਾਰਸਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਮੋ Ex.PW6/D ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਅਧੀਨ ਆਈਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (' ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ' - ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ) ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(5) ਇਹ ਕੇਸ 05.04.2007 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪੈਰਾਥ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

(7) ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 13 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ।

(8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਝਗੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬਿੱਲੂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 07.06.2006 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬਿੱਲੂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਬੀਜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਰੰਜਿਸ਼ ਰੱਖਣ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ 25.11.2006 ਨੂੰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਾਉਂਡਰੀ ਲਾਈਨ (ਵਾਟ) ਨੂੰ ਢਾਹੁਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਵੀਂ ਸੀਮਾ ਰੇਖਾ।

ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਲੂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਲੂ ਵੱਲੋਂ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ (ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1) ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਚੁੰਗਲ 'ਚੋਂ ਬਚਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਮਾਰੀ।

(9) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡਾ: ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਉਹ ਸਤਲੁਜ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ ਅਤੇ 25.11.2006 ਨੂੰ ਮੈਡੀਕੋ ਨੇ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ MLR Ex.DW2/A ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਚਿੱਤਰ Ex.DW2/B ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

(10) ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਹਿਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪੈਰਾਥ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। 11.11.2009 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ (ਫਾਸਟ ਟ੍ਰੈਕ ਕੋਰਟ), ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 5000/- ਹਰੇਕ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ 11.11.2009 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਪ੍ਰਯੋਗਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

(11) ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(12) ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਮਨਦੀਪ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਬੇਬੀ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ.ਐਸ.ਲਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੇਸ਼.

(13) ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪੈਰਾਥ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਸਤਲੁਜ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਡੀਡਬਲਯੂ-2 ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੈਡੀਕੋ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟ Ex.DW2/A ਅਨੁਸਾਰ, ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਨੌਂ ਸੱਟਾਂ ਹੀ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ, ਮੈਡੀਕੋ

OF

PUNJAB (Darshan Singh, J.)
ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ EX.PW5/A

ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5 ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਮਿੰਨੀ ਪੀ.ਐਚ.ਜੀ., ਜੋਧਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤੇਰਾਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਮੈਡੀਕੋ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਇਸ ਭਟਕਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(14) ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ 'ਤਲਵਾਰ' (ਕਿਰਪਾਨ) ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ। ਪਰ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ 'ਤਲਵਾਰ' ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁਰਮ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ।

(15) ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ **ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.** ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਸਿਰਫ ਲੱਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5 ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 5 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਸੱਟ ਨੰ.5 ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਖੱਬੇ ਕੰਨ ਦੇ ਪਿੱਠੇ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੱਟਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਬਲਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਕਾਰਡੀਓ ਪਲਮਨਰੀ ਅਰੈਸਟ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੋਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। **ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302** ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋਸ਼ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ **ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.** ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸਨੇ **ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ**¹ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(16) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਪੀ.ਐਸ.ਠੇਠੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ.ਸਲਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕੋ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ 'ਤਲਵਾਰ' ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

(17) ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਹੈ

ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪੈਰਾਧ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਭਾਵ 'ਤਲਵਾਰ' ਅਤੇ 'ਕਿਰਚ' ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਉਸਦੇ ਖੱਬੇ ਕੰਨ ਦੇ ਪਿੱਠੇ 'ਤੇ ਲੱਗੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ-ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਅੱਠ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਸਮੇਤ 13 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਸਨ। ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਇੰਨੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(18) ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਕਤ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਕਾਰਡੀਓ ਪਲਮਨਰੀ ਅਰੈਸਟ ਕਿਡਨੀ ਫੇਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ 25.11.2006 ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਗੁਰਦੇ ਫੇਲ ਹੋਣ ਲਈ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਲਈ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ 28.11.2006 ਨੂੰ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਵ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ.ਸੰਧੂ, ਨੈਫਰੋਲੋਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਓਗੋਲੋਬਿਨ ਸਦਮੇ ਕਾਰਨ ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਗੁਰਦੇ ਫੇਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰੈਬਡੋਮਾਈਲਿਸਿਸ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਈਗੋਲੋਬਿਨ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ Ex.PW8/B ਵਿੱਚ ਵੀ PW-8 ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ.ਸੰਧੂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਲਟੀਪਲ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਕਾਰਨ ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਟੇਬਿਊਲਰ ਨੈਕਰੋਸਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਖਦਾਈ ਰੈਬਡੋਮਾਈਲਿਸਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਹੈਰੀਸਨ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਸਾਰਣੀ 279-1 ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੁਖਦਾਈ ਸੱਟਾਂ ਰੈਬਡੋਮਾਈਲਿਸਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪੈਰਾਧ ਲਈ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ **ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ**³, **ਅੱਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ**⁴, **ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ**⁵ ਅਤੇ **ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ**⁵ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ

3 1957 CriLJ 591

4 1966 CriLJ 171

5 1975 CriLJ 16

PRITPAL SINGH @ TITI AND ANOTHER v. STATE
OF
PUNJAB (*Darshan Singh, J.*)

724

1

(19) ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(20) ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ-2 ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਡੀਕੋ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟ Ex.DW2/A ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨੌਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ।

(21) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5 ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ, ਮਿੰਨੀ ਪੀ.ਐਚ.ਜੀ., ਜੇਧਾਂ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5 ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੈਡੀਕੋ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.5/ਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।

(22) ਜੇਕਰ, ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਸੀਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਿੱਸਾ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਡੀਕੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਬੰਧਤ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਗਿਆਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ DW-2 ਡਾ: ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੁਝ ਸੱਟਾਂ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਏ ਹੋਣ। DW-2 ਡਾ: ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਡੀਕੋ ਵੱਲੋਂ 25.11.2006 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 09.40 ਵਜੇ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੁਪਹਿਰ 12.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਉਸ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.- ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। 5 ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਸ਼ਾਮ 3.20 ਵਜੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5 ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕੋ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟ Ex.DW2/A ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਲਬੇਲ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਘੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਿੰਘ ਸਤਲੁਜ ਹਸਪਤਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਮਨਘੜਤ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਡੀਕੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ Ex.DW2/A ਅਤੇ EX.PW5/A ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੈਡੀਕੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਅੰਤਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਬਣੇ।

(23) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ-

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ 'ਤਲਵਾਰ' ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ, ਦ

'ਤਲਵਾਰ' ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੈਰਾਧ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ, ਸਿਰਫ ਅਪੈਰਾਧ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਾ ਹੋਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਮ੍ਰਿਤੰਜਯ ਬਿਸਵਾਸ** ਬਨਾਮ **ਪ੍ਰਣਬ @ ਕੁਟੀ ਬਿਸਵਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ** ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"32. ਲਖਨ ਸਾਓ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ , [2002 (2) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪੈਰਾਧਿਕ) 812: 2000 (9) ਐਸਸੀਸੀ 82] ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਸਤੌਲ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਹੋਏ ਕਾਰਤੂਸ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ।

33. ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ , 2011 (4) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪੈਰਾਧਿਕ) 270: 2011 (5) ਤਾਜ਼ਾ ਸਿਖਰਲੇ ਫੈਸਲੇ (ਆਰਏਜੇ) 194: 2011 (9) ਐਸਸੀਸੀ 115 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਰਿਕਵਰੀ ਪਿਸਤੌਲ ਜਾਂ ਕਾਰਤੂਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜਦਾ ਜਿੱਥੇ ਕਲੀਚਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ, ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਕੱਪੜਿਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਅਣਗਿਣਤ ਅੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।"

(24) **ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ** ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਸਲਾ ਬਰਾਮਦ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਤਾਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ, ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅੱਖ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-10/ਈ ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-10 ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫਿੱਟ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਸਦੀਕ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.10/ਈ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2-ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3-ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ

OF
PUNJAB (Darshan Singh, J.)
ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿੱਚ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਟੀਟੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ 'ਤਲਵਾਰ' ਭਾਵ ਅਪੈਰਾਧ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਚਾਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

(25) ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਲਈ ਕਿਸ ਅਪੈਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜੱਜ (ਫਾਸਟ ਟ੍ਰੈਕਟ ਕੋਰਟ), ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪੈਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਭਾਵ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ। ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ IPC , 'ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ' ਜੀਨਸ ਹੈ ਅਤੇ 'ਕਤਲ' ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕਤਲ ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਕਤਲ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 'ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ' ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ ਹੈ ਜੋ ਕਤਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(26) ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪੈਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਭਾਗ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. , ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਜੋ ਕਤਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਭਾਗ IPC ਦੇ 300 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

300. ਕਤਲ।--ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ ਹੀ ਕਤਲ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੰਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ--

(ਦੂਜਾ)--ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੈਰਾਧੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ--

(ਤੀਜਾ) - ਜੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ--

(ਚੌਥਾ) - ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੰਨਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ, ਹਰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(27) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ ਪਹਿਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ ਕਤਲ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੰਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਦੂਜੀ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੈਰਾਧੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਤੀਸਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ

ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ

ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਕਲਾਜ਼ ਚੌਥਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਖਤਰਨਾਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪੈਰਾਥ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਨੁਭਾਗ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ 300 .

(28) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਘਟਨਾ 25.11.2006 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 03.15 ਵਜੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5 ਡਾ.ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੈਡੀਕੋ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.5/ਏ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਅਲਬੋਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਸੱਟਾਂ:-

1. ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੀ ਡੋਰਸਲ ਸਤਹ 'ਤੇ 12 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਤਹੀ ਸੱਟ, ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਉੱਪਰਲੀ ਬਾਂਹ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੋਜ ਦੇ ਨਾਲ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
2. ਖੱਬੇ ਕੂਹਣੀ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸਤਹ 'ਤੇ 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ੇ ਲਹੂ ਵਗਦਾ ਹੈ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
3. ਕੋਦਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈ. ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
4. ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀ ਡੋਰਸਮ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਜ਼ਖਮ, ਹੱਥ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਹੱਥ ਦੀ ਫੈਲੀ ਸੋਜ ਦੇ ਨਾਲ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
5. ਖੱਬੇ ਕੰਨ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਪਿਠੇ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 5.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ ਸਿਰ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਈ ਐਨ ਟੀ ਰਾਏ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
6. ਮੋਢੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਬਾਂਹ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸਤਹ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੋਜ ਦੇ ਨਾਲ ਸਤਹੀ ਸੱਟ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
7. ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੋਜ ਦੇ ਨਾਲ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਸੱਜੀ ਉੱਪਰੀ ਬਾਂਹ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸਤਹ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 10 cm x 6 ਸੈ. ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
8. ਸੱਜੇ ਕੂਹਣੀ ਦੀ ਡੋਰਸਲ ਸਤਹ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ, ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੋਜ ਦੇ ਨਾਲ ਖੂਨ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਮਲਤਾ ਪਲੱਸ ਪਲੱਸ. ਸੱਜੀ ਕੂਹਣੀ ਅਤੇ ਬਾਂਹ ਦੇ ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ

9. ਝੁਕਣ ਅਤੇ ਟੁੱਟੇ ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਦੀ ਸੋਜਸ਼
 ਗੁੱਟ 'ਤੇ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ। ਕੋਮਲਤਾ ਪਲੱਸ ਪਲੱਸ. ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
10. ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਡੋਰਸਮ 'ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੰਦਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵੱਲ ਫੈਲੀ ਸੋਜ। ਕੋਮਲਤਾ ਪਲੱਸ ਪਲੱਸ. ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
11. 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਤੋਂ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮ (ਲਾਲ-ਨੀਲੇ) ਅਤੇ ਗਿੱਟੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖੱਬੇ ਹੇਠਲੇ ਲੱਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਸੋਜ। ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
12. 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਤੋਂ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਚੀਰੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਨਾਲ ਖੂਨ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਿੱਟੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸੱਜੇ ਹੇਠਲੇ ਪੈਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸੋਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
13. ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਖੱਬੇ ਹੇਠਲੇ ਲੱਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸਤਹੀ ਸੱਟ।

(29) ਪੀਡਬਲਯੂ-7-ਡਾ. ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਗੁਪਤਾ, ਰੇਡੀਓਲੋਜਿਸਟ ਅਤੇ ਐਕਸ-ਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.5/ਸੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੱਬੀ ਉਲਨਾ, ਖੱਬੇ ਤੀਜੇ, ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਮੈਟਾ-ਕਾਰਪਲ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸੱਜੇ ਰੇਡੀਅਸ ਅਤੇ ਉਲਨਾ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ, ਸੱਜੇ ਫਾਈਬੁਲਾ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਫਾਈਬੁਲਾ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰੈਕਚਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਕੰਨ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਪਿੱਠੇ 'ਤੇ ਸਿਰ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 5 ਲੱਗੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਏ ਲਈ ਈ ਐਨ ਟੀ ਮਾਹਿਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5 ਡਾ: ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਐਨ.ਟੀ. ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸੱਟ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਚੇਤੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਸਿਹਤਾਂ ਸਥਿਰ ਹਨ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਰੀਬ 12 ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5 ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਵੱਲੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਥਿਰ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 5 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਲਈ ਈ ਐਨ ਟੀ ਮਾਹਿਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(30) ਮ੍ਰਿਤਕ-ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 25.11.2006 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 3.15 ਵਜੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ

ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ 47 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ 11.01.2007 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4 ਡਾ.ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕੌਰ ਦੇ ਨਾਲ ਡਾ.

ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ:-

"ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ (1) ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, (2) ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨਮੂਨੀਆ ਅਤੇ (3) ਕਾਰਡੀਓ ਪਲਮੋਨਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ."

(31) ਉਪਰੋਕਤ ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਪਲਮੋਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨਿਮੋਨੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਰਡੀਓ ਪਲਮੋਨਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ।

(32) ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-8 ਡਾ.ਜੇ.ਐਸ.ਸੰਧੂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਰਿਪੋਰਟ Ex.PW8/B ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-8 ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ.ਸੰਧੂ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ ਨੈਫਰੋਲੋਜੀ, ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਗੁਰਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਸਨ ਅਤੇ 28.11.2006 ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਸਨੇ 10.01.2007 ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ 11.01.2007 ਨੂੰ ਰਾਤ 08.30 ਵਜੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਜੇ.ਐਸ.ਸੰਧੂ ਕਾਊਂਟਰ ਦੀ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.8/ਬੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਡੀਐਮਸੀ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:-

"ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰੀਜ਼ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ, 57 ਸਾਲ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ 25.11.2006 ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ 27.11.2006 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 07.25 ਵਜੇ ਡੀ ਐਮ ਸੀ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨੰ. 34857, CRNo. 101502. ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਮਲਟੀਪਲ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਸਨ ਅਤੇ ਰੈਬਡੋਮਾਈਲਿਸਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਓਲੀਗੁਰਿਕ ਤੀਬਰ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ। ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਰੀਜ਼ ਲਗਭਗ 1 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਤੀਬਰ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ ਆਰਥੋਪੀਡਿਕ ਸਰਜਨਾਂ ਨੇ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਸੱਟ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ। ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ 09.12.2006 ਨੂੰ ਨੈਫਰੋਲੋਜੀ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਫਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਢੁਕਵੇਂ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ ਕਾਰਨ ਉਸ

ਨੇ ਜਿਰਗੇ ਦੇ ਝਰਨੇ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਡੀਵੀਟੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲੈਕਸਿਕਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੇ ਦਿਨ 11.12.2006 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਵਾਸਤੂਆਂ ਆਮ ਸਨ।

mmHg ਦਾ 130/80 ਰਾਤ 08.00 ਵਜੇ ਉਸਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਹ 27 ਨਵੰਬਰ, 2006 ਤੋਂ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸੀ। ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਤੋਂ ਸਿਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਲਮੋਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਸੀ।

ਅੰਤਮ ਤਸ਼ਖੀਸ :- ਅਚਨਚੇਤ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਟੇਬਿਊਲਰ ਨੈਕਰੋਸਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਦਮੇ ਵਾਲੇ ਰੈਬਡੋਮਾਈਲਿਸਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਲਟੀਪਲ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪਲਮੋਨਰੀ ਬ੍ਰੋਮਬੋਇਮਬੋਲਿਜ਼ਮ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।"

(33) ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ.ਸੰਧੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਓਗਲੋਬਿਨ ਇੱਕ ਐਂਡੋਲਜੀਨਸ ਨੈਫਰੋਟੋਕਸਿਨ ਹੈ ਜੋ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਸਦਮੇ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਦੁਖਦਾਈ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਇਓਗਲੋਬਿਨ ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਗੁਰਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਰੀਜ਼ ਜਿਸਦਾ ਖੂਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰੈਬਡੋਮਾਈਲਿਸਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਈਗਲੋਬਿਨ। ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ.ਸੰਧੂ ਦੀ ਰਾਇ ਹੈਰੀਸਨ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, 18 ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ ਨੰ. 2298, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਐਕਜੂਟ ਕੀਡਨੀ ਈਨਜਰੀ ਕਈ ਐਂਡੋਜੇਨਸ ਮਿਸ਼ਰਣਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਇਓਗਲੋਬਿਨ, ਹੀਮੋਗਲੋਬਿਨ, ਯੂਰਿਕ ਐਸਿਡ, ਅਤੇ ਮਾਈਲੋਮਾ ਲਾਈਟ ਚੇਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮਾਇਓਗਲੋਬਿਨ ਜ਼ਖਮੀ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਸੈੱਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੀਮੋਗਲੋਬਿਨ ਨੂੰ ਪਿਗਮੈਂਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਹੀਮੋਲਾਈਸਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੇਫਰੋਪੈਥੀ। ਰੈਬਡੋਮਾਈਲਿਸਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੁਖਦਾਈ ਕੁਚਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੱਟਾਂ, ਨਾੜੀ ਜਾਂ ਆਰਥੋਪੀਡਿਕ ਸਰਜਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਇਸ਼ਕੋਮੀਆ, ਕੋਮਾ ਜਾਂ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਕੁਚਨ, ਲੰਬੇ ਦੌਰੇ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਸਰਤ, ਹੀਟ ਸਟ੍ਰੋਕ ਜਾਂ ਘਾਤਕ ਹਾਈਪਰ-ਥਰਮੀਆ, ਲਾਗ, ਪਾਚਕ ਵਿਕਾਰ (ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਹਾਈਪੋਥਾਈਡਿਸਮੀਆ ਹਾਈਪੋਥਾਈਜ਼ਮੀਆ) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।), ਅਤੇ ਮਾਇਓਪੈਥੀਜ਼ (ਡਰੱਗ-ਪ੍ਰੋਰਿਤ, ਪਾਚਕ, ਜਾਂ ਸੋਜਸ਼)।"

(34) ਉਪਰੋਕਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ- ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦੀ ਕਿਡਨੀ ਫੇਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੁਖਦਾਈ ਰੈਬਡੋਮਾਈਲਿਸਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ

ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ, ਨਿਮੋਨੀਆ ਅਤੇ ਕਾਰਡੀਓ ਪਲਮਨਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ।

(35) ਮੋਦੀ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਜੁਰੀਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਐਂਡ ਟੋਕਸੀਕੋਲੋਜੀ 25 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਚੈਪਟਰ 29 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਧਾਰਨ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਜਦੋਂ ਖੂਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਭਾਂਡੇ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਹੱਡੀ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਫੈਟ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ, ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ, ਗੈਂਗਰੀਨ ਜਾਂ ਟੈਟਨਸ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

(36) ਪਰ, ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਚਰਬੀ ਦੇ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਬੀ ਜਾਂ ਖੂਨ ਦੇ ਥੱਕੇ ਦੁਆਰਾ ਧਮਨੀਆਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੀ ਐਚ ਕੋਲਿਨ ਦੁਆਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, 2nd ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਰ ਐਸ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਖੂਨ ਦੇ ਥੱਕੇ ਦੁਆਰਾ ਪਲਮਨਰੀ ਧਮਨੀ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ"

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲਮਨਰੀ ਧਮਨੀਆਂ ਆਕਸੀਜਨ ਲਈ ਦਿਲ ਤੋਂ ਫੇਫੜਿਆਂ ਤੱਕ ਡੀਆਕਸੀਜਨਿਤ ਖੂਨ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਟੇਲਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਨਿਆਂਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਪਲਮੋਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਥਰੋਮਬੀ ਪੇਡ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਥਰੋਮਬੀ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਬੋਲਾਈਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬ੍ਰੋਮਬੋਫਲੋਬਿਟਿਸ ਦੇ ਉਲਟ ਫਲੋਬੋਥਰੋਮਬੋਸਿਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬ੍ਰੋਮਬੋਸਿਸ ਇੱਕ ਨਾੜੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੋਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਜਸ਼ ਬ੍ਰੋਮਬੋਸ ਨੂੰ ਭਾਂਡੇ ਦੀ ਕੰਧ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬ੍ਰੋਮਬੋਸਿਸ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬ੍ਰੋਮਬੋਸ ਦੀ ਇੱਕ ਟਿਊਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਹੋਏ ਖੂਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕੋਰ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੇਫੜਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸਦੇ ਆਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ

ਪਲਮਨਰੀ ਇਨਫਾਰਕਟਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵੱਡੇ ਖੂਨ ਦੇ ਗੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ ਪਲਮਨਰੀ ਧਮਣੀ ਦੇ ਵਿਭਾਜਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਬ੍ਰੌਮਬਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪਲਮਨਰੀ ਧਮਣੀਆਂ ਦੀ ਕੜਵੱਲ ਸਿਰਫ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਗੜਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬ੍ਰੌਮਬਸਿਸ ਨੂੰ ਖੂਨ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਕਰਕੇ ਨਾੜੀਆਂ ਦੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਅਕਸਰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਿਸਤਰੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੋਸਟਓਪਰੇਟਿਵ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿੱਚ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਉਡਾਣ ਵਰਗੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਸੀਟ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(37) ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ **ਮੁਹੰਮਦ. ਆਸਿਫ** ਬਨਾਮ **ਉਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ** ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਪਲਮੋਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਤਲਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਫੇਫੜਿਆਂ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਲਮੋਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਮ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਘਾਤਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਹਰ ਉਮਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਮੌਤ। ਇਹ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੰਬੀ ਹਵਾਈ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵੱਡੇ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

(38) ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੋਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਜਿਵੇਂ ਸਿਰ, ਛਾਤੀ, ਪੇਟ ਆਦਿ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਡਾ: ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਚੇਤਨ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਥਿਰ ਸਨ। ਸੱਟ ਨੰਬਰ 5 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸਨ। ਸੱਟ ਨੰ. 5 ਖੱਬੇ ਕੰਨ ਦੇ ਪਿੱਠੇ 'ਤੇ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਕਤ ਸੱਟ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਸੀ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ, ਜਿਸ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ। ਅਲਬੋਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਿਮੋਨੀਆ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਗੁਰਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਡੀਓ ਪਲਮਨਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਸਨ। Ex.PW8/B, ਡਾ. ਜੇ.ਐੱਸ.ਸੰਧੂ, ਨੈਫਰੋਲੋਜਿਸਟ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਲਮਨਰੀ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਹੋਣ

ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-8 ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ.ਸੰਧੂ ਦੀ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਐਂਬੋਲਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਕਾਰਡੀਓਕ ਅਰੈਸਟ' ਨੂੰ 'ਕਾਰਡੀਓਪਲਮੋਨਰੀ' ਜਾਂ 'ਸਰਕੂਲੇਟਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਰੁਕਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਖੂਨ ਨੂੰ ਪੰਪ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਸਧਾਰਣ ਖੂਨ ਸੰਚਾਰ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕਾਰਡੀਓਪਲਮੋਨਰੀ ਅਰੈਸਟ' ਦਿਲ ਦੇ ਵੈਂਟ੍ਰਿਕਲਾਂ ਦਾ ਸੁੰਗੜਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਂਟ੍ਰਿਕੂਲਰ ਫਾਈਬ੍ਰਿਲੇਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਾਲ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਾਰਨ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਰਡੀਓਪਲਮੋਨਰੀ ਅਰੈਸਟ ਜਿਸਦਾ ਕਿਡਨੀ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਤ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(39) ਮ੍ਰਿਤਕ (Ex.PW10/E) ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਨੇ 'ਤਲਵਾਰ' ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁੱਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਸਕਰਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਲੂ 'ਕਿਰਚ' ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ ਅਤੇ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ। ਉਹ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੱਡਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ। ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ- ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ 'ਤਲਵਾਰ' ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਵਰਤ ਕੇ ਮੁੱਠੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਸੀ।

(40) ਇਹ ਵੀ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ 47 ਦਿਨ ਸੱਟਾਂ ਸਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸਥਿਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 'ਕਿਰਚ' ਅਤੇ 'ਤਲਵਾਰ' ਵਰਗੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਇੰਨੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੁਰਮ ਭਾਗ I ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਸੈਮਨ ਬਨਾਮ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

OF

PUNJAB (*Darshan Singh J.*)
ਕੋਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਪੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ¹⁰।

(41) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਆਧਾਰਿਤ ਕੇਸ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ ਹੈ।

(42) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਗਈ ਹੈ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304-1 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿਰਾਸਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਟੀਟੀ 8 ਸਾਲ 9 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 28 ਦਿਨ ਦੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ 19.12.2016 ਨੂੰ ਕੁੱਲ 16 ਸਾਲ 9 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 28 ਦਿਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਲੂ ਅੱਠ ਸਾਲ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਸੱਤ ਦਿਨ ਦੀ ਅਸਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ 16.02.2017 ਨੂੰ 22 ਵਿੱਚੋਂ 21 ਨੂੰ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਸੱਤ ਦਿਨ ਦੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਰ ਚੁੱਕੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ 5000/- ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖਿਅਕ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸੁਬਰਿਤ ਕੌਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਭਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ